

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk
utdanning og yrkesgodkjenning

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjennings avgjørelse 11. september 2026

Sak: 2026/0785

Klager: A

Saken gjelder: Klage over vedtak om avvisning av søknad om generell godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) den 15. desember 2025. I vedtaket avviste HK-dir klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringslova § 23-3 fordi den omsøkte kvalifikasjonen ikke var en del av deres godkjenningsordning. Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning opphevet HK-dirs vedtak da klagenemnda mente at HK-dir ikke hadde grunnlag for å avvise søknaden. Saken ble sendt tilbake til HK-dir for ny behandling.

Klagenemndas medlemmer: Henrik W. Bärnholdt, Kristin Seehusen, Miriam Thea Josefin Svenaeus Bakken Wallenborg, Øistein Frank Sundli og Taija-Riitta Blencke.

1 Sakens bakgrunn

- (1) A (heretter klager) søkte 24. november 2025 Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (heretter HK-dir) om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring.
- (2) Av søknaden fremgikk det at klager søkte om å få godkjent kvalifikasjonen «*El och IT (El- och energiprogrammet)*», som klager fikk utstedt i Sverige i 2015. Vedlagt søknaden var vitnemål som bekreftet kvalifikasjonen.
- (3) HK-dir fattet 15. desember 2025 vedtak om avvisning av søknaden, begrunnet i at klagers kvalifikasjon ikke kunne vurderes opp mot noen av de norske lærefagene som er med i godkjenningsordningen for fag- og yrkesopplæring.
- (4) Klager påklaget vedtaket 16. desember 2025. Klager var uenig i HK-dirs vurdering og mente at kvalifikasjonen kan vurderes opp mot det norske lærefaget dataelektronikerfaget, og at han har arbeidserfaring som dataelektroniker i Norge.
- (5) HK-dir ga klager en utvidet begrunnelse for deres vurdering i e-post av 16. desember 2025 hvor HK-dir viste til at klagers kvalifikasjon ikke var en del av deres godkjenningsordning, og ba klager bekrefte om han ønsket å opprettholde klagen. Klager viste til at en kollega med samme utdanning hadde fått godkjenning tre år tidligere og bekreftet samme dag at han opprettholdt klagen.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Vestre Strømkaien 13
5008 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (6) HK-dir vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (heretter forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble dermed den 19. mars 2026 oversendt Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning sammen med HK-dirs innstilling i klagesaken.
- (7) Klager fikk i brev 7. april 2026 informasjon om saksgangen for klagenemnda og frist til å inngi kommentarer til HK-dirs innstilling, eller andre merknader i saken. Klager sendte ikke inn ytterligere merknader i saken.
- (8) Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning behandlet saken i nemndsmøte 11. september 2026.

2 HK-dirs begrunnelse for vedtaket i hovedtrekk

- (9) HK-dirs vurdering i saken kan i det vesentlige oppsummeres slik:
- (10) HK-dir har vurdert at søknaden avvises fordi klagers kvalifikasjon ikke kan vurderes opp mot noen av de norske lærefagene som er med i godkjenningsordningen for fag- og yrkesopplæring. HK-dir viser også til at klager har søkt om godkjenning for et lovregulert yrke, og må søke om autorisasjon hos Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for å kunne arbeide i Norge.
- (11) HK-dir utdyper at godkjenningsordningen i dag omfatter 29 kvalifikasjoner fra Danmark, Estland, Finland, Island, Latvia, Litauen, Polen, Sverige og Tyskland. Søknader som omfatter land og kvalifikasjoner som ikke er en del av godkjenningsordningen, blir ikke realitetsbehandlet, men avvist. Dette innebærer at HK-dir ikke innhenter læreplan, og vurderer ikke om krav til nivå, omfang og faglig innhold er oppfylt. Klagers kvalifikasjon er ikke en del av godkjenningsordningen. Dersom ordningen senere utvides til å inkludere dataelektronikk, mener HK-dir at klager vil kunne søke om godkjenning på nytt.
- (12) Arbeidserfaring eller fullført kurs etter oppnådd kvalifikasjon vurderes ikke da dette ligger utenfor HK-dirs mandat. Langvarig og relevant arbeidserfaring kan derfor ikke erstatte manglende oppfyllelse av de formelle krav etter opplæringslova. HK-dir presiserer at de verken har vurdert eller utstedt godkjenning av kvalifikasjoner i dataelektronikerfaget tidligere, slik klager har ment. HK-dir har ikke mandat til å vurdere fag- og yrkesopplæring som krever yrkesgodkjenning, jf. Prop 57 L (2022-2023) punkt 49.5.3 s. 428. HK-dir henviser igjen klager til DSB, som er godkjenningsmyndighet for elektroyrker. De fleste kvalifikasjoner under det svenske utdanningsprogrammet «*El- och energiprogrammet*» er elektrofag som er lovregulert, og det er ifølge HK-dir mulig at klagers bekjent ble godkjent av DSB.

3 Klagers argumentasjon i hovedtrekk

- (13) Klagers argumentasjon kan i det vesentlige oppsummeres slik:
- (14) Klager mener at kvalifikasjonen hans tilsvarer det norske dataelektronikerfaget og viser også til at han har flere års arbeidserfaring som IT-tekniker i Norge. Han har en treårig utdanning, hvor han brukte seks måneder som «lærling». Klager viser også til at en kollega som har samme kurs, men under andre navn, angivelig fikk godkjent sin kvalifikasjon av HK-dir tre år tidligere.

4 Klagenemndas vurdering

- (15) Saken gjelder klage 16. desember 2025 over HK-dirs vedtak 15. desember 2025 om avvisning av klagers søknad om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Klagen er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd.
- (16) Av forskrift 2. juli 2025 nr. 1462 om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område § 6 følger det at klagenemnda «skal behandle klager over enkeltvedtak om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringsloven § 23-3». Klagenemnda har i utgangspunktet kompetanse til å «prøve alle sider av saken», jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd første punktum. Dette omfatter både HK-dirs faktiske og rettslige vurderinger, herunder bevisbedømmelsen og skjønnsutøvelsen. Selv om klagenemnda har full kompetanse til å prøve alle sider av saken, vil det likevel ikke innebære en plikt, jf. Innst. O nr. 4 (1994-1995) s. 9.
- (17) Klagenemnda vil foreta en selvstendig vurdering av saken, både av det faktiske grunnlaget og den rettslige vurderingen som HK-dir har lagt til grunn for avvisningen, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.
- (18) I foreliggende sak har HK-dir avvist klagers søknad om godkjenning av den svenske kvalifikasjonen «*El och IT (El- och energiprogrammet)*», begrunnet i at kvalifikasjonen ikke kunne vurderes mot noen av de norske lærefagene som er med i godkjenningsordningen for fag- og yrkesopplæring. HK-dir mener at søknader fra land og kvalifikasjoner som ikke er en del av godkjenningsordningen ikke skal realitetsbehandles, men avvises.
- (19) Klager er uenig i HK-dirs vurdering, og mener at kvalifikasjonen tilsvarer det norske dataelektronikerfaget.
- (20) I tråd med klagen vil klagenemnda ta stilling til om HK-dirs vurdering er i tråd med gjeldende regelverk.
- (21) Det rettslige grunnlaget for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring er opplæringslova § 23-3. Bestemmelsen lyder:
- «Den som har utanlandsk fag- eller yrkesopplæring, kan søke departementet om å få ei godkjenning av opplæringa. Departementet skal godkjenne opplæring som har same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget. Opplæring som er godkjent, er sidestilt med norsk fag- eller sveinebrev eller vitnemål.
- Departementet kan gi forskrift om vilkår for godkjenning, saksbehandling, klage og om oppnemning av klagenemnd.»
- (22) Det fremgår av bestemmelsen at «departementet» har kompetanse til å godkjenne søknader om utenlandsk fag- og yrkesopplæring. I praksis har departementet delegert denne kompetansen til HK-dir fra 1. januar 2023. Tidligere var det NOKUT som hadde det operative ansvaret for godkjenningsordningen. Departementet har etter bestemmelsens andre ledd også kompetanse til å gi nærmere vilkår for godkjenning og saksbehandling i forskrift, uten at denne kompetansen er blitt benyttet.
- (23) Opplæringslova § 23-3 første ledd første punktum gir uttrykk for en frivillig, søknadsbasert godkjenningsordning ved bruk av ordlyden «kan». Etter bestemmelsens

første ledd andre punktum fremgår det imidlertid at når søknad er sendt inn «skal» departementet godkjenne utenlandsk fag- og yrkesopplæring dersom nærmere angitte vilkår er oppfylt. Klagenemnda forstår det slik at ordet «skal» tilsier en plikt for departementet til å vurdere (realitetsbehandle) enhver søknad. Dersom vilkårene for godkjenning er oppfylt – altså at opplæringen har «same nivå og omfang som den norske vidaregåande opplæringa og inneheld mange av dei vesentlege elementa i det aktuelle faget» – vil det foreligge en plikt til godkjenning. Ved å legge denne forståelsen til grunn, kan ikke HK-dirs nåværende praktisering med å avvise søknader som gjelder land eller kvalifikasjoner som ikke står på deres liste, sies å være i henhold til lovens ordlyd.

- (24) Før godkjenningsordningen ble opprettet ved lovendring i 2016 var det ingen nasjonal ordning for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring, jf. Prop.72 L (2015-2016) s. 43. Etter at Norge hadde tilpasset seg et indre arbeidsmarked gjennom EØS-avtalen oppstod det imidlertid en kraftig økning av arbeidskraft fra EU-land, jf. samme referanse s. 41. Da ønsket departementet å etablere en nasjonal godkjenningsordning, slik at kompetansen i arbeidslivet kunne utnyttes bedre og skape et mer konkurransedyktig næringsliv, jf. samme referanse s. 43. I forarbeidene ble det særlig trukket frem hvor viktig det ville være for den enkelte at det eksisterte en ordning som kunne dokumentere nivå, omfang og det faglige innholdet i en utenlandsk opplæring sammenlignet med tilsvarende norsk opplæring, jf. samme referanse s. 41. Videre uttalte departementet at det var viktig at søknader om godkjenning ble behandlet raskt og effektivt, jf. samme referanse s. 44.
- (25) Forarbeidene belyser med dette bakgrunnen og formålet med etableringen av godkjenningsordningen i 2016, samt hvilke hensyn som ble søkt ivaretatt. Klagenemnda anerkjenner at en godkjenningsordning der alle søknader må realitetsbehandles, kan gjøre det utfordrende for HK-dir å opprettholde en rask og effektiv saksbehandling. Dette er imidlertid et ressurssspørsmål. På en annen side, viser klagenemnda til at en svært begrenset godkjenningsordning i mindre grad vil bidra til formålet om å sikre den enkelte og utnytte kompetansen i arbeidslivet bedre.
- (26) Selv om HK-dirs nåværende praksis for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring etter opplæringslova § 23-3 tar sikte på gradvis utvidelse av land og kvalifikasjoner over tid, peker klagenemnda på at det er gått ti år siden ordningen trådte i kraft, og fortsatt er kun 29 kvalifikasjoner fra ni land innlemmet i godkjenningsordningen. Nemnda mener derfor at denne praksisen innebærer at det vil ta urimelig lang tid før enkelte får mulighet til å søke, eller i verste fall ikke vil få mulighet. Dette synes ikke i tråd med forutsetningen for etableringen av godkjenningsordningen. En slik praksis vil heller ikke ivareta hensynet til søkerens forutberegnelighet, samtidig som det står i konflikt med likebehandlingsprinsippet.
- (27) Opplæringslova § 23-3 setter de ytre rammene for HK-dirs kompetanseutøvelse i saker om godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Klagenemnda mener som nevnt at bestemmelsen oppstiller en plikt for HK-dir til å behandle enhver søknad. Nemnda kan heller ikke se at det foreligger andre rettskilder av betydelig vekt som tilsier at ordlyden skal forstås på annen måte. Etter klagenemndas vurdering er det ikke holdepunkter i forarbeidene til nåværende eller tidligere gjeldende opplæringslov for at lovgiver har tatt til orde eller forutsatt en godkjenningsordning med de begrensninger i land og kvalifikasjoner som HK-dir nå praktiserer. Da det heller ikke er gitt videre føringer for HK-dirs saksbehandling i forskrift, må nemnda og HK-dir forholde seg strengt til lovens ordlyd.

- (28) Klagenemnda har forståelse for at det er en ressurskrevende prosess å utvide godkjenningsordningen til å gjelde flere land og kvalifikasjoner. Klagenemnda mener likevel at HK-dir etter gjeldende regelverk må være i stand til å kunne behandle alle søknader, ettersom bestemmelsen oppstiller en slik plikt. Når dette er tilfellet, kan ikke praktiske eller økonomiske hensyn begrense etterlevelsen av denne lovpålagte plikten.
- (29) På denne bakgrunn, er det klagenemndas syn at opplæringslova § 23-3 ikke gir HK-dir adgang til å avgrense godkjenningsordningen mot enkelte land og kvalifikasjoner. Klagenemnda mener derfor at HK-dirs vedtak om avvisning ikke er i tråd med opplæringslova § 23-3. Vedtaket må derfor oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for realitetsbehandling.
- (30) På bakgrunn av klagenemndas begrunnelse for å oppheve vedtaket, har det ikke vært nødvendig å ta stilling til klagers øvrige anførsler i saken.
- (31) Klagenemnda har tidligere i sak 2026/0118 avsnitt 31-36 bemerkt at HK-dirs praksis når det gjelder godkjenningsordningen kan være i strid med norske forpliktelser etter EØS-avtalen. Klagenemnda viser til nevnte sak for utfyllende redegjørelse om dette og tar ikke endelig stilling til spørsmålet i denne saken.

5 Vedtak

Klagenemnda for godkjenning av utenlandsk utdanning og yrkesgodkjenning fatter etter dette følgende vedtak:

HK-dirs vedtak av 15. desember 2025 oppheves, og saken sendes tilbake til HK-dir for realitetsbehandling.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Etter forvaltningsloven § 36 kan en part kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret et vedtak til gunst for parten, eksempelvis kostnader til advokat. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader må settes frem senest 3 uker etter at melding om det nye vedtaket er kommet frem til parten. Kravet sendes til klagenemnda v/ Klagenemndssekretariatet, med mindre HK-dir har fattet nytt vedtak i saken. Har HK-dir fattet nytt vedtak i saken sendes kravet til HK-dir.

11. september 2026

Henrik W. Bärnholdt	Kristin Seehusen	Miriam Thea Josefin Svenaesus Bakken Wallenborg	Øistein Frank Sundli	Taija-Riitta Bléncke
Nemndsleder	Nestleder	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem	Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur